

ELŐFIZETÉSI ÁRAR:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben hához hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását
vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 27.

Állam és vallás.

Az állam egyes emberekből áll. Valamint egyes embernek szüksége van valásra, hogy kötelességét lelkiismeretesen teljesítse, hogy a társadalmi erényeket gyakorolja s legyen szorgalmas, józan életű, takarékos, igazságos, békeszerető, tudjon turni, szenvedni, megbocsátani, legyen előljárói iránt engedelmes, mindenki iránt becsülettudó, másrészt a társadalmi bűnöket kerülje: ne lopjon, csaljon, raboljon, gyilkoljon, gyujtogasson; ne legyen orgazda, hamis esküvő, váltó vagy okmányhamisító, becsületsértő, rágalmozó; ugy az államnak szintén szüksége van arra, hogy polgárai vallásosak legyenek, hogy nemcsak az alattvaló, hanem az előljáró is lelkiismeretesen teljesítse kötelességét s gyakorolja a társadalmi erényeket s kerülje a társadalmi bűnöket. Valamint az ember két részből áll: testből és lélekből, s a test lélek nélkül holt, hulla, mely elásandó, mivel az élők levegőjét megfertőzteti; ugy az állam is mint erkölcsi személy két részből áll: testből és lélekből. Az állam testének feje a király, a szemek a magasabb rangú hivatalnokok, kezek a katonák, iparosok, földművesek, baromtenyésztők; a lábak az alsóbb néposztály; a nemesebb szerveket: szív, tüdő, máj, lép, vese, vér, erek, az állam szellemi ügyének előmozdító kép-

viselik; az orvosok, ügyvédek bírák, mérnökök és tanárok. Az állam lelkét az a szellem teszi, mely az egész állam testét élheti, vezeti, törvényeit, intézményeit Jézus Krisztus szellemével áthatja s boldogítja. Az állam tehát vallás nélkül holt test, éltető szellem, lelki vezető, irányító nélkül, mely el fog pusztulni, mint annyi állam: Asszírja, Babylónia, Fönícia, Média, a keleti és nyugati római birodalom, Görögország, Macedónia, E yptom elpusztultak. Mert az ember vallás nélkül rosszabb a legvérengzőbb vadállattól: a farkas, tigris, hiéna, krokodil, mérges kígyónál, melyek ha éhesek rabolnak, gyilkolnak, azután lefeküsznek aludni, de egyéb gonoszsgót nem tudnak elkövetni. De az ember még ha jóakott is rabol, gyilkol, ezen felül csal, lop, gyujtogat, hamis e-küt tesz, orgazda, uzsorás, váltót, okmányt hamisít, rágalmoz, mások becsületesében gázol, erkölcstelen kic apongó életű, részeges, pazarló, veszekedő, verekedő, ilyen bűnöket gonoszsgókat, még a legvérengzőbb vadállat sem tud elkövetni, csak az ember a teremtés koronája.

Ezen társadalmi bűnöket minden vallásfelekezet kárhóztatja és lelkiismeretben kötelezi a bűnök kerülésére, mint a társadalmi erények gyakorlására.

Az állam meg tudja büntetni a két tanu által bebizonyított büntetteket, ha a büntény elkövetője nyilvánosságra jön, de ha nem jön, vagy a bűnös öngyilkos lesz, vagy megszökik, vagy örültnek jelentetik

ki, akkor a büntény e földön büntetlenül marad. Ha pedig a büntett jóvá nem tehető, mint gyilkosság, az ember testének megcsontítása, vagy olyan anyagi kár, melye a kártevő szegénysége miatt nem tud jóvá tenni, akkor súlyos vigasztalás a károsultnak, hogy a bűnös meg lesz büntetve. Az egyház azonban a bűnök elkövetésének még csiráját is kitudja irtani, midőn nemcsak a bűnök elkövetését, de még a rossz gondolat, szó s kívánságokat is tiltja, jölehet a bünt a föld színéről egészen kiirtani nem lehet.

Ha tehát az állam a vallás felekezeti-lenségét törvénybe igtatja s így minden vallást megvet s a vallási nihilizmust hirdeti, akkor az állam nem tudja mit csinál s a vallás iránti gyűlöletében maga alatt fűrészeli a fát, mely már is törni akar.

A vallás nem magán ügy, hanem az egész emberiségnek közügye, mivel Isten maga nem magán személy, hanem az egész világ Úra, teremtője, fentartója, törvényhozója, kormányzója, kinek parancsait minden ember előljáró is és alattvaló is köteles megtartani s Jézus Krisztus az Istenember az egész világnak megváltója, tanítása az egész világnak van szánva.

Továbbá, a társadalmi erények s a társadalmi bűnök nem magán ügyek, hanem az egész társadalom felvirágozása, vagy sülyedésének okai, már pedig a társadalmi erények gyakorlását, a társa-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A párbaj.

— Az amerikai életből. —

Irtá: Charles Blunt.

Mind a ketten beléptek.

Először Jaff Dumkins; mereven, méltóság-teljesen, arczán azzal a bizonyos jéghideg kifejezéssel, amint az az ilyen eseteknél általánosan szokásos. Bob Raleigh a háta mögött lépkedett, tőle telhetőleg utánozva Jaffnak minden mozdulatát.

Mind a kettőjükön meglátszott, hogy milyen rettentően kellemetlenül érzik magukat szerepükben, a melyet még nem volt idejük megszökni.

Körülbelül olyanforma érzés ez, mint mikor új kabátot veszünk magunkra, amelynek még sem könyökén, sem elején nincsenek meg a megszokott gyűrődések. És ez a szokatlanság remekül meglátszott a két férfi arczán.

Igy léptek be.

Jim kelleetlenül és szertartásosan ment eljűk, az olyan ember nehézkes udvariasságával, aki még nincs tisztában azzal, hogy minek köszönheti ezt a megtisztelő látogatást.

— Jaff Dumkins — mutatkozott be Jaff és ugy látszott, hogy valami megakadt a torkán, mert krákgogott és nagyokat nyelt.

— Bob Raleigh, sir; Bob Raleigh Jackson-

villéből — követte Bob hűségesen a Jaff példáját.

— Nagyon örvendek — mondta Jim — mivel szolgálhatok? — és kezének egy intésével helyet mutatott két harosszékben.

Jaff Dumkins mereven, szertartásosan ült le a székek csücskére, ellenben Bob Raleigh ugy belezöttyent, hogy a nagy karosszék csikorogni kezdett, mintha pihegne a hatalmas teher alatt.

Mivel szolgálhatok? — kérdezte Jim ismét és tekintete kérdőleg tapadt a másik kettőre.

— Hm! — Hát ez, tudja egy olyan dollog — mond a Jaff . . . Olyan ügy . . . Mi ugyanis Macz Jaffer O Kleen részéről jövnök, vagy ahogy mondani szokták az ő megbízásából . . . Nem igaz Bob? . . . Mac Jaffer O Kleen megbízásából . . .

— Ah! — mondta Jim.

— Igen, Jaffer O Kleen . . . Ugye Bob? Bob rákveres lett és zsebkendőjével törülgette arca veritékét; aztán nagy körültekintéssel jelentette ki:

— Igen is Jaffer O Kleen.

— Jaffer O Kleen ugyanis — kezdte ujra mr. Jaff Dumkins — Jaffer O Kleen a mi — hogy is mondjam; na igen, ami barátunk ugyszólván. Nem ugy van Bob? . . . És így . . . és . . . és . . . Eh! Azért jöttünk, mert ön pofonvágtá Jaffer O Kleent. Vagy nem ugy volt Bob?

Bob Raleigh ezuttal örömteljes mohóság-gal pillantott fel:

— Igen, igen — mondta bizonykodva — egy becsületes derék pofon volt.

— Amilyen gentlemennek között egyáltalán nem szokásos — esett Jaff Dumkins a Bob szavaiba, a nélkül azonban, hogy méltóságos nyugalmában egy csöppet s megzavartatta volna magát.

— Ah! — mondta Jim — tehát ennek a pofonnak köszönhetem megtisztelő látogatásukat?

Jaff Dumkins udvariasan meghajolt és Bob Raleigh, aki már kezdte magát szerepében egészen otthonosan találni, szintén meghajolt és kezét sugárzó arcczal nyujtotta előre, mintha jól meg akarná rázni a Jimét, de Jaff szemeinek jéghideg, megrovó pillantása visszatartotta őt ettől az illetlen könnyelműségtől és zavart mosolylyal dörgölte oda kinyujtott kezét bőrnadrágján.

— Látogatásunk tehát — látogatásunk . . . A mi barátunk ugyanis — hiszen ön tudja hogy Mac Jaffer O Kleen nekünk barátunk — tehát a mi barátunk ezt a pofont nem hagyhatja magán száradni. Ő ugyanis — hogy is mondjam csak — ezt a pofont sértésnek tekinti, és egy gentleman, uram, — azt ön is fogja tudni — sértéseket nem hagyhat magán száradni. Nem igaz Bob?

— Mac Jaffer O Kleen — folytatta tovább Jaff Dumkins — önt, hogy is mondjam, egyszerűen lelőhetné volna, mint egy veszett ebet, és — én legalább azt hiszem — igaza is lett volna. Én magam is azt tanácsoltam neki, de

dalmi bűnök kerülését sürgetni, megkivánni, a hívek szeméi elébe állítani, a kath. egyház s a vallásfelekezetek lényeges feladata, — tehát a vallás nem magán ügy s a kath. egyház s vallásfelekezetek nem a magán, hanem a közügyet szolgálják. Végül a kath. egyház főképen a szerzetesrendek által, de a vallásfelekezetek is nyilvános népiskolákat, középiskolákat, felsőbb iskolákat, nevelő intézeteket, árva és aggházakat, kórházakat stb. tartanak fenn nagy költséggel, — ezek pedig a társadalom hasznára vannak, tehát nem magán ügyek; — továbbá a kath. egyház, de a vallásfelekezetek is ösztöndíjak, alapítványok és hagyományokkal bírnak szegény tanulókat, özvegyeket, árvákat gyámolítására, ezek is a társadalom hasznára vannak, tehát nem magán ügyek. Midőn a kath. egyház a jó cselekedeteknek az örök üdvösség elnyerésére szükséges voltát tanítja, továbbá a paulai szent Vincze egyletek, a páduai szent Antal tisztelete s számos jótékony célú intézményei által a köznyomort enyhíteni törekszik, — ezek szintén a társadalom hasznára vannak, tehát nem magánügyek.

Magánügy az, melyből a társadalomra nézve sem haszon, sem kár nem származik. Pl. mit eszik valaki, hány óráig alszik, mivel tölti szabad idejét, merre jár sétálni stb., de még az éjjeli őr, az önkéntes tűzoltó, a napszámos, és egyszerűval minden ember, aki dolgozik, hasznára van a társadalomnak is, annál inkább a kath. egyház és vallás, valamint a vallásfelekezetek is.

A politikai válság.

A tegnapi esti minisztertanácsban *Fejérváry* hevesen kikelt a miniszterek hirlapi szereplése ellen.

— Balkánállamokban szokás, — mondta a kiszivárgó hírek szerint — hogy a miniszterek a maguk szakállukra külön-külön nyilatkoznak a kormány nevében.

Ma expedíálta a belügyminiszterium Pécs város címére a megsemmisítő határozatot, a melylyel hosszabb időre megint hűvelyeikbe tolnak a csorba kardok. A belügyminiszter nem is akarja, hogy a konfliktusok elintéződjenek s kifejezte a kívánságát, hogy őszig gondoskodjanak a törvényhatóságok a maguk tartása felől.

A vezérbizottság ülése.

A törvényhatóságok magatartásával foglalkozik ma délután öt órakor a *vezérbizottságnak* a passzív ellenállás egyöntetűvé tételére kiküldött albizottsága, amelynek ülésén *Gulner Gyula* fog elnökölni s melyhez eddig is számos kérdészködés érkezett.

A bizottság tanácskozásairól nem ad ki kommunikét s elhatározásait teljesen bizalmasnak tekinti.

A szabadelvűpárt válsága.

A politikai világban különben ma délelőtt egész határozottsággal felmerült az a hír, hogy a *szabadelvűpártból* a hét végéig tömeges kiválás várható. Annyira befejezett dolog a rég előkészített szecesszió, hogy csak a nyilvánosságra hozatalának időpontja késett eddig. A szabadelvűpárt tagjainak elhatározására döntő befolyással gróf Tisza István cikksorozata volt. A kilépők Szivák Imrét, Bornemissza Lajost, Issekutz Győzöt, Szentiványi Gyulát, Semsey Boldizsárt, Angyal Józsefet és másokat emlegetnek.

Kossuth Ferencz cikke.

Kossuth Ferencz ma cikket irt, amelyben megtámadja Tiszát legutolsó cikkéért.

Azután a szabadelvűpárt tagjaihoz fordul eképpen:

— Ismét és ismét azokhoz a képviselő-társaimhoz fordulok, akik abban a hírből állnak, hogy még most oly pártnak a tagjai, melynek gr. Tisza István a vezére. Kérdezem tőlük, *magukévé teszik e, magukévé tehetik-e azokat a tetteket, melyeket gr. Tisza István cikksorozatában felállít?*

— Kérdezem a volt szabadelvűpárt tagjait, aláírják-e gróf Tisza Istvánnak azt az állítását, hogy >szükség nélkül, igazán nagy cél nélkül hit és lelkesültség nélkül indult meg a mozgalom.

Titkolódzással, szemfényvesztéssel, rabulisztikával, a törvények elferdítésével foly az tovább? Kérdezem, a *szabadelvűpárt a nemzet előtt magáévá teszi-e a nemzet mozgalmának ilyen jellemzését*, midőn e mozgalom ellenállhatatlanul terjed el az egész országban és a volt szabadelvűpárt legrégebbi fészkeit is elárasztja?

— Ilyen mozgalom az egész nemzet mozgalmá és érzelme, titkolódzásból, szemfényvesztésből, rabulisztikából, törvények elferdítéséből alakul és táplálkozik-e? Hiszik-e ezt a volt szabadelvűpárt tagjai? — és ha nem, elfogadják-e azt a helyzetet, hogy az ő nevükben látszassék mondani ezt az a férfi, aki úgy áll még ma is a nemzet előtt, miut az ő vezérük.

— A magyar nemzet alkotmánya forog veszélyben; a magyar nemzet egy nagy szenvedélyt akarják szívébe visszaszorítani, azt sem bánva, ha ettől szíve megreped. . . A volt szabadelvűpárt tagjai (kiknek pártját tönkretette gróf Tisza István) félreállva, nem nézhetik ezt; a *felelősséget nem viselhetik*; helyük itt van, mint minden magyarnak, a magyar nemzet védelmében mellettünk!

ő nem akart belemenni. Hohó! Ön rosszul ismeri Jaffert O Kleent. Nem; — mondta a derék fiu. — Ő pofonvágott engem, mint ahogy az gentlemanok közt illik; és én gentlemanlike fogom kioltani az élete világát.

— Tehát párbaj? — kérdezte Jim.

— Igen; párbaj. És én azt hiszem, hogy legjobb lenne, ha rövidesen tulesnének rajta. Nem igaz, Bob?

— Na, ha ennek az urnak nincs kifogása ellene! — mondta Bob széles, jóakaró mosolygással.

Jim visszadől székén és végignézett emberein:

— És ha nekem kifogásom volna ellene? . . . kérdezte nagy lelki nyugalommal. — Mi lesz akkor?

Bok Raleigh roppant csodálkozva nézett Jimre. Még a száját is feltátotta bele.

— Hogy mi lesz akkor?

Na erre igazán nem is gondoltak. És Jaff Dumkins öszszeránczolta a homlokát és a fogát szivta.

— Csakugyan mi lesz akkor?

Jim egy pillanatig gyönyörködött a másik kettő elképedésén, aztán még jobban visszadőlve székén, mellét kidüllesztve, nagy felsőbb-séggel mondta:

— Tudják mit uraim? Én mondom önöknek valamit. Nekem ugyan nem volna semmi kifogásom ellene, — hogy Mac Jaffer O Kleennel ölvöldözzünk egymásra, de ezuttal nem lehet; semmiképpen, a legjobb akarattal sem mehet a dolog. Fontos okom van rá ugyanis.

— Ah! — kiáltott Bob Raleigh, mintha nagyon örülne annak, hogy Jimnek oka van.

Jaff Dumbins azonban roppant hitetlen arcot vágott.

— Igenis okom van, — mondta Jim dadalman — igenis, és ha akarják, önök is megnézhetik ezt az okot a saját szemükkel.

— Egy ok, amely látható? . . . — rebegte Dumkins, aki már kezdett kiesni a méltóságos magatartásából.

— Igen; amelyet látni lehet, — kérem, kövessenek.

És Jaff felállott, meg Bob is és szóltanul mentek Jim után, a kettő nagyon vegyes hangulatban volt.

Jim kiveze te őket a terrasra és egyenes irányba mutatva kezével, kérdezte:

— Mit látnak ott?

— Ott? — kérdezte mind a kettő egy szerre. — Egy kertet.

— Nem; — mondta Jim. — Ott . . . Ott?

— Egy cseresznyefát, — bókte ki Bob.

— Helyes! És a cseresznyefán?

— Egy . . . egy . . . nem . . . valami vöröset.

— Egy ruhát — tette hozzá Jaff határozott hanghordozással. — Egy női ruhát.

— Igenis; egy női ruhát. És az a női ruha az én feleségem — akarom mondani, abban a női ruhában benne van az én aranyos, szép, kicsi feleségem. No és ez az én okom. Értik uraim?

— Na ez csakugyan alapos ok — mondta Bob jószívüen,

Jaff azonban, kiben a gyanu kigyója ütötte fel mérges fejét, hidegen válaszolt.

— Föltéve, hogy ez az ok csakugyan az ön felesége.

— Még akar győződni? — kérdezte Jim

széles mosolylyal és azzonnal elkiáltotta magát:

— Molly! Molly! Kis feleség!

— Mi az kincsem, édes uracskám! csegett vissza a cseresznyefáról olyan ezüstös fülbemászó hangon, hogy mind a két párbajsegéd szíve megdobbant bele.

— Na! — ujjongott Jim. Látják?

Jaff a vállát vonogatta, Bob azonban megragadta a Jim kezét és erősen megrázta.

— Nagyszerű ok! Kitűnő! Brilliáns! Mondhatom, hogy rendkívül jó ok! És — ha szabad tudnom — mióta van önnek ez a nagyszerű oka?

— Nyolcz nap óta — mondta Jim boldog pislogással.

Tíz nappal később Bob és Jaff a klubban ülnek és kártyáznak. Egyszerre beállit Jim és odamegy hozzájuk:

— Megengedik? — kérdi udvariasan.

Bob és Jaff elképednek.

— Mi az ördög? Ön itt? — kérdezősködnek a kártyát eldobva.

— Igen — mondta Jim, — a Jaffer O'Kleen dolgában jöttem. Emlékeznek még?

— Igen, igen; de hát . . .

— Nos hát megváltoztattam a véleményemet.

— Tehát ön kész verekedni?

— Igen.

— De hát miért? . . . Hát az ön oka? Nincs meg már?

— De igen. Hiszen éppen az az oka, hogy verekedni akarok. És szavamra mondom, ez elég fontos ok.

Björnstjerne Björnson a svéd-norvég eseményekről.

A Berliner Tageblatt legutóbbi száma közli a nagy norvég írónak a nevezett laphoz intézett levelét. Érdekes világításba helyezi Norvégiát, melyről utóbbi időben úgy látszik, cél tudatosan téves közlemények jelentek meg. A levél nagyjában így szól:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Egy helyreigazítás közreadására kérem föl tisztelt Szerkesztő Urat. Stockholmi levelezőjök azt mondja egy tudósításban, hogy Svédország politikája épp oly demokratikus alapokon nyugvó, mint Norvégiáé. Erre nézve ki kell jelentenem, hogy míg Norvégiában egy kamarás rendszer és általános választói jog van, addig Svédországban, mint a világon talán sehol, annyira korlátozták a választói jogot.

Míg Svédországban a második kamara tagjait választók a lakosságnak 85 százalékra teszik, addig Norvégiában lakosságának több mint 20 százaléka választó. Svédországban a felnőtt férfiak számának egy negyede választó, Norvégiában minden 25 esztendőn túllevő büntetlen multu férfi választói joggal bír. A második kamara mellett, melyben a nép szélesebb rétegének kellene képviselve lennie, valóságban csak egy töredékét képviseli, van Svédországban az első kamara is, mely kizárólag thimokratáknak érdekeit reprezentálja.

Az első kamara tagja csak az lehet, kinek a választások előtti időtől számított 3 évben legkevesebb 80.000 koronányi vagy pedig 3 évben át 4000 kor. évi járadékot hozó jövedelmi forrása. De ez még nem elég. Az első kamara tagjainak összeválasztását oly módon biztosítja, hogy a pénzhatalom befolyása és érdekei bármely esetre meg legyenek védve.

Az első kamara tagjait tudniillik nem a választói joggal bíró nép közül választják, hanem egy ugynevezett handesthing, amely nagyobb városokban székel, jelöl képviselőket. Ezen a módon részvénytársaságok és kapitalisták minden befolyásukat érvényesíthetik. Sőt 1901-ig, amíg egy a választásokat szabályozó törvény nem lépett életbe, lehetséges volt egyes kapitalistáknak a Landesthing tagjaira gyakorolt befolyásával olyan képviselőt megválasztatni, ki esetleg a nép érdekeinek éppen ellentétes érdekeket képviselt. 1900-ban nagy és izgalmas viták után kimondták, hogy egy embernek 100-nál több szavazata ne legyen, tehát még mindig 100 voksot adhat be Svédországban egy választó. Ezekből láthatják, — fejezi be a levelet Björnstjerne — mivel küzdött Norvégia, mikor Svéd-Norvég viszályáról volt szó. Tudniillik sohasem a svéd néppel magával.

Az orosz forradalom.

Oroszországban még mindig dühöng a forradalom. Napról napra véresebbnél-véresebb lázadásokról hoz hírt a táviró. A kozákok gyilkos fegyverétől hulló véres tetemek nem hogy szüntetnék rémitéseikkel a hamu alatt izzó forradalmat, hanem még inkább lánggra lobbantják.

Egész Oroszország megmozdult s az orosz önkényuralom végső erőmegfeszítéssel dolgozik a gátak emelésével, melylyel a nép ébredését megakadályozni akarják. Ebben az elkeseredett tusában már a műveltebb elemeket sem kiméli: ezrével fogdossa össze az ügyvédek, orvosokat.

Elfelejtik, hogy a felvilágosodott gondolkodást nem lehet vérbe fullasztani és hogy a szabadság olyan valami, melyet ha valaki csak egy cseppet is megízlelt, ha csak elvben is megismert, elfeledni többé nem képes s utolsó erejét is, vérenek utolsó cseppjét is odaadja,

hogy azt kivívja, ha nem magának, legalább a fiának, unokájának a számára. Figyelmen kívül hagyja az orosz abszolutizmus azt is, melyet pedig a népek története eléggé bizonyít, hogy a nemzetek szabadságharcát sohasem lehetett még újabb és újabb vérrel, golyóval, akasztófával elnyomni. És hogy a ki ezt megpróbálta, célzott még sohasem ért vele, de sőt ép ő került arra az akasztófára, melyet nemzetének szánt.

Az orosz forradalomról legújabb távirataink a következők:

Házkutatás Pétervárott.

Budapest, július 27. (Saját tud. táv.) Pétervárról jelentik: A rendőrség ma éjjel 220 házban tartott házkutatást és elkobzott több, mint 2000 revolvért, temérdek bombát és bomba alkatrészeket.

Zsidóüldözés Odesszában.

Budapest, július 27 (Saját tud. táv.) Ignatiev gróf főkörmányzó proklamációt tett közzé a lapokban, mely nagy aggodalmat kelt. A főkörmányzó azt mondja a proklamációjában, hogy a zsidók levelet intéztek hozzá, melyben azal vádolják a rendőrséget, hogy antiszemita mozgalmakat nemcsak tud, hanem elő is segíti és része van a zsidók elleni támadásban.

A főkörmányzó alaptalannak mondja a vádak és csodálkozik azon, hogy a zsidók, kik maguk okozták az odesszai zavargásokat és a Potemkinen kitört lázadást, ilyen levelet mernek neki írni. Nagy az aggodalom, hogy a felizgatott nép újra megfogja támadni a zsidókat.

Kiszolgáltatott szoczialista.

Budapest, július 26. (Saját tud. táv.) A Vorwärts értesülése, szerint a román kormány ki fog szolgáltatni két szoczialistát, kik a Potemkinre mentek, mikor az Constanza előtt horgonyzott.

Budapest, július 27. (Saját tud. táv.) A »Kallovitzter Ztg.« jelenti, hogy Maxilovits főkörmányzó megszökött, mert a forradalmárok halállal fenyegetik.

Budapest, július 27. (Saját tud. táv.) Wyburgból jelentik, hogy miután a kormányzó segédje ellen megkísérlett merénylet nem sikerült, egy ember Kramarenko tábornokot, a csendőrség parancsnokát két revolverlövessel súlyosan megsebesítette. A merénylet elfogták.

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket: **hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek,** hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Bérmálás az egyházmegyében.** A jövő hónapban a váradi egyházmegye egy részében a bérmálás szentségét fogja kiszolgáltatni az egyház. Dr. *Belopotoczky* Kálmán tábori püspök, nagyváradi kanonok Nagyváradra érkezik s a káptalan több tagjával s az alsóbb papság kíséretében látogatja meg azokat az

egyházakat, ahol bérmálni fog. A bérmakörut a következőképen van megállapítva: Augusztus 20-án Debreczenben, 21-én Hosszu-Pályiban, 22-én Derecskén, 23-án Bárándon, 24-én Furtán, 25-én Berettyó-Szentmártonban és Mező-Peterden, 26-án Sályiban. 27-én Bikácson és 28-án Nagyszalontán. Mivel már évek óta nem volt bérmálás ezen egyházakban ez alkalommal nagy számmal jelentkeztek a bérmálás szentségének felvétele végett.

* **A gyámpénztárak vizsgálata.** Biharvármegye gyámpénztárait a vármegyei árvaszék most vizsgálja felül *Hranyiczky* Károly árvaszéki ülnök kiutazott a megyébe és sorba vizsgálja a gyámpénztárak kezelését. Az eddig megvizsgált pénztárakat rendben találta.

* **A révi barlang látogatói.** A révi barlang mind nagyobb körben kelt érdeklődést. Ez évben már igen sok külföldi turista tekintette meg a mesés szépségű barlangot, akik elragadtatással nyilatkoztak a barlangról. A látogatóknak nagy kényelmére szolgál a barlangnál épített új szálloda. A látogatók száma napról-napra növekszik s már nem egy alkalommal százával voltak a látogatók. Pár év múlva a révi barlang egyik leglátogatottabb helye lesz az ország természeti ritkaságokban bővelkedő vidékeinek.

* **Birtokvásárlás Hosszu-Pályiban.** Mint értesülünk, a hosszu-pályai régebben Zichy-féle, most Brüll-féle birtok gazdát cserélt. Az óriási, 6000 holdas uradalmat a bal-maz újvárosi Semsey-birtok bérlői, Lichtschein Mózes fia: Lichtschein Samu és Dezső megvásárolták 2150,000 korona vételárért.

* **A velencei temető vizeinek levezetése.** Évek óta tárgyalnak a városházán a várad-velencei állomás mellett levő gör. kath. temető belvizeinek levezetése dolgában. A városi mérnöki hivatal már elkészített egy szabályozási tervet, amelynek keresztülvitele által a soká huzódó ügy rendezve lenne. Mivel az államvasutak időközben egy olyan telket vettek meg, amely beleesik a szabályozásba s ennek egy részét már be is építette, a főmérnök új tervet készített, amely szerint a kérdéses területen az előbb tervbe vett nyílt árok helyett fedett csatornát kell építeni. Az egész mű 7660 koronába kerülne. A főmérnök a tervezetet betérjesztette a városi tanácshoz, azzal, hogy tegyék át felülvizsgálat céljából a kulturmérnöki hivatalhoz.

* **Gromon Dezső bucsuja.** Gromon Dezső volt honvédelmi államtitkár tegnap bucsuzott el a honvédelmi minisztérium tiszti és tisztviselői karától, amelynek élén husz esztendeig állott. Sorra járta a hivatalokat és személyesen bucsuzott el a minisztérium tiszti és tisztviselői karának minden tagjától.

* **Nyári szinkör Nagyváradon.** Főnt a minisztériumban valósággal agyoncsapták a magyar vidéki színészetet, amikor fölláttották a kerületi rendszert. Ezt nem kell bizonyítani, mert bizonyosságul szolgál — sajnos — a mai állapot. Most aztán meg vannak rettenve a minisztériumban attól, amit csináltak. Igen ám de ezt a kerületi rendszert megcsinálni könnyebb volt, mint visszacsinálni. Mert most nemcsak a másod és harmadrendű színtársulatok tengődnek, nemcsak hatszáz színész van szerződés nélkül, hanem az elsőrendű társulatok is alig képesek valahogy deficizt nélkül megélni. A belügyminisztérium színészetügyi osztályában tehát most azon fáradoznak, hogy legalább az elsőrendű nyári állomások számát szaporítsák és hogy az elsőrendű társulatokat nyárra is arra a helyre szorítsák, ahol télen működnek. E célból Bezeredy István, felhívta magához az elsőrendű színtársulatok igazgatóit és felszólította őket, hogy építsenek nyári szinköröket, amelyhez a kormány hajlandó kamatmentes kölcsönt adni. Az első nagybbszerű nyári szinkör építését Nagyvárad Debreczen, és Szegedre tervezik.

* **A pápa koronázásának évfordulója.** A pápa megkoronázásának ideje augusztus 9-iki évfordulóját valószínűleg nem a sixtusi kápolnában, hanem a Szent Péter-templomban ünneplik meg. Midőn ugyanis e hó 20-án a sixtusi kápolnában XIII. Leó pápáért gyászmisét mondtak, a nem nagy terjedelmű helyiségben elviselhetetlen hőség fejlődött ki. Magára a Szentatyára is, ki nehéz ritualis ruhájában a trónján ülve asszisztált, igen kényelmetlenül hatott a fojtott, meleg levegő. Sokan még a gyászmise vége előtt elhagyták a kápolnát. A Szent Péter templom hűvös boltívei alatt azért is alkalmasabb az ünnepélyes mise megtartása, mert itt aránytalanul nagyobb közönség jelenhetik meg.

* **Elhamvadt termés.** Nagykerekiben nagy tűz pusztított. A szérűn a lakosság összehordott gabonája gyuladt meg és teljesen leégett az ottlevő cséplőgéppel együtt. A tüzet a cséplőgép kazánjából kipattant szikra idézte elő. Leégett összesen huszonnégyezer kéve buza és már kicsépeelt gabona szalmája. A kár több ezer koronára tehető. A leégett buza nem volt biztosítva.

* **A spanyolországi kánikula.** Madridból írják: Sevillában e hónap 21-én árnyékban 48 fok volt a hőség. Madridban a hőmérő állandóan 38 és 40 fok közt van. Spanyolország déli részén a kitartó szárazság folytán hónapok óta leirhatatlan a nyomor és legutóbb Murciában néhány kanna vizért véres ütközet folyt le. Madridban is nagy a vízhiány. A negyven év előtt lefektetett vízvezeték már nem bír rég vizet szolgáltatni, így szakadatlanul csatározások folynak a kutaknál az asszonyok között, akik hiába mennek a korszókkal vizért. Madridban egy emberre 119 liter víz esik, míg Rómában 1105, Newyorkban 568, Marseilleben 470, Budapesten 300. Ilyen körülmények közt természetesen, hogy egészségi s tisztasági ovórendszabályok fogantatásáról szó sem lehet, még fürdőszobákra sem lehet gondolni. Az »első-rangu« szállókban, melyek a penzióért 30-50 pezétát fizetnek (20-30 korona), egy-egy kád van, melynek használatáért tíz pezétát kell fizetni, melyek a vizet az utcai kutakról kánnakban hozzák. Így éppogy nem meglepő, hogy míg például Londonban ezer főre 17 halálozás esik, addig Madridban ezer ember közül 40-42 ember hal meg.

* **Megszökött oroszlan.** A blairyowri vásáron egy oroszlan kiszabadult ketrecéből. Az állatsereglet látogatói rémülten menekültek mindenfelé. Odabenn megkísérelték, hogy agyonlőjjék de helyette egy embert találtak. A vásár népe ezalatt elrejtődött a bódékba, melyeket lezártak. Jó órába telt, míg az oroszlant lelőtték, de addig ellőtték egy asszonynak is a lábát.

* **Nincs többé apelláta!** Egy konkrét esetről kifolyólag a belügyminiszter érdekes elvi határozatot hozott. E határozat szerint, ha valamely község képviselőtestülete a község vagyoni ügyében határozatot hoz és azt a határozatot a vármegye, mint ellenőrző törvényhatóság jóváhagyja, magánfelek ez ellen nem felelhetnek. A községi képviselőtestületek határozatai ellen ugyanis kihirdetett záros határidőn belül föl lehet szólalni. Ennek az időnek elmúltával, mikor már a törvényhatóság is jóváhagyja a határozatot, az magánfelek által meg nem apellálható.

* **Elgázolt megyebizottsági tag.** Zsigó Endre szalacsi birtokost, Bihar megye törvényhatósági tagját Debreczenben egy odaváló czég szekere elütötte. A 84 éves öregur a kerekek alá került, s erősebb sérüléseket szenvedett a lábán, oldalán és a fején, amelyet egy kőbe ütött. A sérültet kocsira emelték s kivitték a közokrházba.

* **Lopás a czirkuszban.** A most Nagyváradon időző *Sidoli* czirkuszban vasárnap délután lopás történt. *Füredi* Károly kereskedő

Ferencz nevű fia vasárnap délután czirkuszban volt. Miközben jegyet váltott, valaki a zsebéből kettőstedelű tula ezüst zseboráját rövid aczél lánczsal ellopta. Az óra értéke 40 korona. A megszeppent fiu csak tegnap merete megmondani apjának a dolgot és így az apa csak ma tett feljelentést a rendőrségen.

* **A fiuk dohányzása.** Bécsből írják, hogy az egészségügyi tanács tegnapi ülésén egy egyesület indítványával foglalkoztak, amely azt kívánta, hogy tiltsák meg a dohánynak, szivarnak és cigarettának tizenhat éven alul levő vevők részére való árusítását. Dr. Exner Zsigmond udvari tanácsos előadta, hogy a dohányzás kétségen kívül árt a fiatalságnak s helyes dolog is volna, ha a tanítók ezt megmagyaráznák a növendékeknek, de törvényhozási intézkedést ebben az irányban nem tart szükségesnek. Ha már az állam bele akar nyulni a személyes szabadságba, akkor szükségesebb volna a kiskorúak alkoholfogyasztását megakadályozni.

* **Szerencsétlenség a tengeren.** Abbáziából táviratozzák: Két magyar hölgy ma reggel csónakon Ikára rándult. Utközben a szél egyikük fejéről letújta a kalapot. A hölgy utánakapott, elvesztette az egyensúlyát s belefordult a tengerbe. Mire segítség érkezett, megfulladt. Kijelét eddig nem lehetett megállapítani.

* **Adományok az olasz plébánia templom berendezésére.** A nemrég felavatott várad olasz-i r. kath. új plébánia templom belső felszerelésére és kifestésére a nemes szívek tekintélyes összeget adományoztak. Ezen adományokból fogják még kifestetni később a díszes templomot s új orgonát állítanak fel az ajtósságok magasztosságának emelésére. Az adományozók kimutatását a következőkben közöljük.

I. sz. gyűjtő iven, mely a plébánia irodájában volt letéve adakoztak: Winkler József 1000, Schiefner Ede 500, Radnai Farkas 500, Grócz Béla 500, dr. Bognár István 300, Bunyitay Vincze 400, Andrassy János 500, Palotay László 500, Fetszer Antal 500, Papp Anna Jézus és Mária sz. szíve 2 szobrára 783, Steinberger Ferencz 500, N. N. 10, Papp Károly 10, Óváry Sándor 30, Hadadi Dánielné 1, dr. Némethy Gyula 40, öz. Bulyovszky Józsefné 5, N. N. 6, Sal Ferencz és neje 40. Lévy István 2, dr. Hoványi Gyula és neje 50, öz. Govrikné 6, öz. Törökné 4, Géczy Lajos 40, Peiser Károly 10, Bundala Mihály 20, V. V. P. 20, Geiszberg Emma 50, Haizer Mihály 2, dr. Karsch Kollion 25, Balogh Lajos 2, Onidenus Gyuláné 2, Bostyán Gergely 40, Bary Józsefné 3, öz. Riskóné 400, Kőrösy Lajos 1, Császár József 2, A nagyvárad takarékpénztár 100, Geiszberg Konstantia 20, Seitert Amália 4 korona. *Összesen: 6928 korona.*

A II. sz. gyűjtőiven. Gyűjtő: *Fabri* Fáni: P. A. 10, dr. V. Gy. 10, Steiner Ferenczné 10, Frischmann Adolf 2, Széles Andrásné 2, Egy árva 1, Domján Teréz 1, Kapus Blanka 4, Belme Mária 1, Mihók Francziska 2, Szirma János 2, Egy valaki 10, Csapó Lajosné 1, Fehér Odón 1, Horváth Jánosné 2, Barta Mihályné 1, Magyary Erzsike 1, Darabont Eleonora 1, Bumbera Istvánné 1, Veres Erzsike 1, öz. Krusevszki Jánosné 1, Valaki 1, N. N. 1, Korn Margitka 1. T. I. 2, Laboncz István 2, Cziffra Geróné 3, *Fábry* Albert 1, Balzár Ferencz 2, Csanády Bertalané 2, öz. Juricskay Rudolfné 5, Leiszner Jánosné 1, Hármás Margit és Juliska 1, Sal Ferenczné 20, öz. Martinek Mátyásné 2, Shobl Antalné 1, Géczi Lászlóné 1, Balázsovich Valéria 1, Isten dicsőségére 5, N. N. 1, Szolcsányi Olga 3, Szolcsányi Béla 2, Tisza Lászlóné 1, Cseh Mátyásné 1, M. A. 2., P. M. 1., Nesztorné 2, N. N. 1, Protz Jánosné 2, Steintz Kálmán 5, öz. Farkas Mihályné 5, Daróczi Apollónia 2, Daróczi Sándorné 2, Pfeifer János 1, Pfeifer Jánosné 1, Pfeifer Mária 1, Fülöp Lujza 2, Némét Gáspár 6, Riskó Sámuelné 2, Szták József 2, Nagy Ferenczné 1, N. N. 4,

öz. Urszuj Sándorné 1, fia Gyula 1, Isten nagyobb dicsőségére 3, Wurst József czég 2, *Fábry* István 1, *Fabri* Mari Fáni Jézus nevében 20 k. 50 fill., Bosnyák Gergely 50 fill., Stiga Ilona 20 fill., Beliczay Elek 40 fill., Bozsó Lajosné 40 fill. *Összesen 201 kor. Előbbivel: 7129 korona.*

* **Ellopott bankjegy.** Papp János műtrágyagyári napszámos lakásából a párnája alá rejtett pénztartalma zsebkendőből tegnapelőtt délben valaki egy 20 koronás bankjegyet ellopott. Nyomozati eljárás folyamatban van.

* **Sikkasztó munkavezető.** Farkas Antal építész volt munkavezetőjének Arany Sándor jelenleg foglalkozás nélküli egyénnek 150 koronát adott át a munkások kifizetésére. Ezen pénzből Arany Sándor 35 koronát egyszerűen zsebre vágott. Ma került a rendőrség elé, ahol tettét beismerte. Még a mai napon átkisérték a büntető járásbíróshoz.

* **Tíz év óta működő pénzhamisító banda.** A székesfehérvári rendőrség letartóztatta kedden Gondi Ferencz, Gondi Ferenczné, Molnár János és Molnár Jánosné nevű házaspárokat, kik közül a férfiak család miatt már büntetést is állottak ki. A jeles társaság hiszékeny embereket olyként csapott be, hogy hamis pénzt ígértek ezrével néhány valódi 100 koronáért. Az állítólag saját gyártmányu hamis pénz bemutatásánál egy sipládához hasonló készüléket használtak és a láda tetején levő nyíláson bedobtak egy 20 koronás bankjegy nagyságu üres papírlapot, néhányszor rendkívüli óvatossággal megforgatták a kintorna tekerőjét, mire azután a ládika másik oldalán egy valószínű jó 20 koronás bankjegy libbent elő. Természetesen a jó bankjegyet már eleve elhelyezték a ládikóban. Körülbelül 10 év óta csálják ily módon a hiszékeny parasztokat és bizvást mondhatni, hogy mindenütt sikerrel operáltak. Mert az ilyen ládát látva, nincs az a paraszt, aki a bankót sajnálná. Most egyelőre ártalmatlanok és a székesfehérvári rendőrség országszerte felhívja a károsultakat, hogy emeljenek panaszt.

* **Eljegyzés.** *Bányai* Lajos fiatal kiváló nagybányai kereskedő eljegyezte *Weisz* Mór kálvária-utcai kereskedő kedves, szép leányát *Sárikát*.

* **Harmadik osztályon nem szokunk utazni.** A dunántúli parasztok ezt még nem tudják. Ők szociálista gyűlést akarnak tartani s minthogy maguk nem tudják megmondani, mi a követelni valójuk, pénzt gyűjtenek össze a szónok ur számára s felküldik a harmadik osztályu vasuti jegy árát a Népszavának, hogy a szónok ur leutazhassék. A Népszava urai kézhez kapják a pénzt s jót mosolyognak a naiv parasztokon, akik azt merik hinni, hogy ők még harmadik osztályon utaznak. Aztán megküldik a lakonikus feleletet: »Harmadik osztályon nem szokunk utazni.« Ez nagyon szép dolog, nagyságu szociáldemokrata urak! Ha az ember ur, legyen mindenütt ur! Ha pedig a paraszt szónoklatot akar hallani a kizsákmányolásról, vagy dicsőimuszta a fe szabadító forradalomról, szessen! Nem jó a parasztot elkényeztetni harmadik osztályu vasuti jegyekkel, mert akkor később nem lesz hajlandó nagyobb áldozatokra. Ugyebár így áll a dolog? Az agitáció — életpálya. A szabó a varrásból, az írnok az írásból, a költő a költeményből, az agitátor az agitációkól él. S úgy teszi az agitációt kényelmesebbé és jövedelmezőbbé, amint tetszik neki. Feltéve, hogy vannak olyan buta emberek, akik erre az agitációra számot tartanak.

* **Elgázolt gyermek.** Nagyváradon tudvalevőleg nemcsak a bérkocsisok, hanem a terhet szállító kocsik is örült száguldozást visznek véghez a város utcáin. Nem csoda tehát, ha sűrűn fordulnak elő szerencsétlenségek, melyeknek nem ritkán egy-egy ember élet adja meg az árát. A rendőrség ilyenkor rendszeres folyamatba teszi a nyomozati eljárást, melynek azonban csak ritkán van eredménye. Azt az időt és munkát, amit a tettes kinyomozására fordít, tán sikeresebben fordíthatná a város utcáin versenyző kocsik sebes rohanásának a mega-

kadályozására. Egy ilyen sebesen vágató kocsi lett okozója a következő szerencsétlenségnek, melyről a rendőrség sajtóirodája az alábbi rövid sorokban emlékszik meg: *Ercsey* József süttőiparos 7 éves Gábiella nevű leányát szerda délelőtt, amint apjának Velence Templom-tér 215. szám alatti lakása előtt játszadozott egy lisztes kocsi elütötte és elgázolta. Szerencsére a gyermek csak könnyebb zúzódásokat szenvedett, melyekből 14 nap alatt kigyógyul. A rendőrség a még eddig ismeretlen vigyázatlan kocsis ellen nyomozati eljárást tett folyamatba.

*** A nagyváradai Kossuth-szoborra.**

Dr. *Adorján* Emil szoborbizottsági elnökhöz újabb a következő adományok érkeztek:

I. Dr. *Brauner* Samu ur ivén: Darvas Imre 3, Thoma János 2, Klein Adolf 2, Wallandt Géza 2, Klein Mór 1, Schwartz Gyula 2, Fridman József 1, Klärmann József 1, Elekes Gyula 1, Szentpály K. 2, Hegedüs Antal 2, Sachs Henrik 1, Lupsán János 1, Stolcz H. 1. Dr. Branner Samu 5 korona. Összesen: 27 korona.— II. V. Velencei kath. leányiskola (Irg. nőv.) ivén: N. N. 2 I. osztály 2, II. III. osztály 3, IV. V. VI. osztály 4, Óvoda 2 korona. Összesen: 14 korona.— III. *Balog* Ferencz ur ivén: Balog Ferencz 4 korona Weisz Jenő 20 fillér. Szép Illés 2, N. N. 1, Kovács Gábor 1, Bartha Sándor 1 korona. Képző 60, Kiss Sándor 50 fillér. Összesen: 10 korona 30 fillér.— IV. Dr. *Vimmer* Julián ur ivén: Dr. Vimmer Julián 10, Zsáik Lajos 2, Tihanyi Lukács 2, Hiebsch Dezső 5, Foltin Ágoston 2, Pollyák Lipót 2, Besser H. 2, Budaházy István 2 korona. Haas Lázár 30 fillér. Báthory László 1, Szabó J. 1 Összesen: 29 korona 30 fillér.

*** Talált 20 koronás.** Találtak 20 korona pénzt, igazolt tulajdonosa átveheti a főkapitánynál.

x Dóra-crém a legjobb pattanások szeptől, sömör és napégetés ellen *ára 1 kor.*, *Dóra-szappan 70 fillér*, készíti „**Kigyógyószertár** Nagyvárad, Bémer-tér Telefon: 431. szám.

Pannonia étterem és télikert.

Első minőségű **Dréher-féle KORONA-SÖR**, termelőktől beszerzett **kitünő BOROK**; továbbá izletes villás-reggeli **zóna szerint is kiszolgálva 20 fillérért.** Tisztelettel

KARNER GYULA vendéglős.

x Uri estély a Lloyd orfeumban. Ma pénteken este a *Lloyd orfeum* férfi és női tagjai nagy és mulattató uri estélyt rendeznek, melyre a mulatni vágyó közönséget tisztelettel meghívják a közreműködők. Holnap szombaton utolsó előtti előadás. Belépő-díj 1 korona. Kezdeté 9 órakor. Szíves pártfogást kér tisztelettel az igazgatóság.

Igazságszolgáltatás.

Kedélyes fogház. A newyorki letartóztató intézet igazgatósága ellen most operetteszerű dolgok miatt indították meg a vizsgálatot. Az igazgató, hogy a foglyok előtt népszerű legyen és az intézet híres legyen a humánus báná módról, a jobb magaviseletű elítélteket nem mindennapi kedvezményben részesítette. Így néhány tolvajnak, zsebmetszőnek, betörőnek, okirathamisítónak, szédelőgőnek és gyilkosnak kimenőket adott. Megengedte nekik, hogy esténként ellátogassanak a czirkuszba, mulatóhelyekre és csak a hajnali órákban térjenek vissza. Lelkükre kötötte, hogy valahogy vissza ne éljenek az ő bizalmával és jóindulatával. Magában az intézetben egyesületet létesített, amelynek elnöke egy többszörös rablógyilkos volt. A foglyok színelőadásokat és kerti

ünnepélyeket rendeztek, amelyek rendszerint fényesen sikerültek. Csak az volt a hiba, hogy az ilyen ünnepélyek rendszerint annyira zajosak voltak, hogy a szomszédos házak lakói keservesen panaszkodtak, mert megzavarták őket éjjeli nyugalmukban. A vizsgálat során a foglyok legnagyobb része kijelentette, hogy soha sehol sem érezte magát olyan otthonosan, mint a fogházban. Egyik másik annyira el volt ragadtatva a fogházi élettől, hogy a büntetés kitöltése után is még hónapokig a fogház lakója maradt. Ez a kedélyes állapot talán még sokáig nem jutott volna nyilvánosságra, ha az egyik fogoly nem él vissza a szabadsággal. Kalber János gyilkosságért elítélt fegyencz czirkusz helyett egy villába ment és ott rabrógyilkosságot követett el, azután, mint aki a dolgát jól végezte, visszatért a cellájába pihenni. A newyorki rendőrség napokig eredménytelenül nyomozott, mert hát arra a legelőmesőbb detektív sem gondolt, hogy a tettes a fegyháznak egyik lakója lehessen. Kalbernek a következő héten ismét szabad estéje volt. Egy éjjeli mulatóhelyen dorbézolt és olyan bankjeggyel fizetett, melynek széle véres volt.

Ez gyanút keltett, a rendőr igazolásra szólította föl és csakhamar megállapították a gyilkos személyazonosságát. Az igazgatót nyomban felfüggesztették állásától és elrendelték ellene a szigorú vizsgálatot, azonban előreláthatólag nem fog jutni pártfogoltjainak sorsára, mert a törvényszéki orvosszakértő véleménye szerint az igazgató előrehaladott agylágyulásban szenved és így sem büntető, sem pedig fegyelmi uton nem vonható felelősségre. A foglyok természetesen rendkívül el vannak keseredve Kalber ellen, mert most már véglegesen megszűnt az oly kedélyes állapot és a vigalmi bizottságot is feloszlatták.

TÁVIRATOK.

Kossuth Budapesten.

Budapest, július 27. (Saját tud. táv.) Kossuth Ferencz a szövetség ellenzék elnöke augusztus 10-én Pestvármegye közgyűlésére Budapestre fog érkezni. Kossuth részt fog venni a vezérőrbizottság ülésén és csak azután fog visszautazni Herkules-fürdőre.

Hazafias törvényhatóságok.

Budapest, július 27. (Saját tud. táv.) Komárommegye törvényhatósága ma a Fejérváry kormányának bizalmatlanságot szavazott. Az elnöklő főispán kijelentette, hogy a kormány eddigi eljárásában nem lát törvényteleniséget. Szavai nagy viszatetszést szültek.

Budapest, július 27. (Saját tud. táv.) Zemplén vármegye hazafias törvényhatósága ma a darabant-kormányának egyhangulag bizalmatlanságot szavazott.

Diszpolgár ellenzéki vezérek.

Budapest, július 27. (Saját tud. táv.) Abrudbánya szabadkirályi város mai közgyűlésén az ellenzék vezéreit: *Kossuth* Ferenczet, *Andrássy* Gyulát és *Apponyi* Albertet diszpolgárává választotta. Abrudbányának e határozata annál érdekesebb, mert tudvalevőleg a város eddig mindig egyhangulag megválasztott szabadelvűpárti képviselőt küldött a parlamentbe.

Bomlás a Fejérváry kormányban.

Budapest, július 27. (Saját tud. táv.) A «M—g» értesülése szerint a Fejérváry kabinetben legközelebb bomlás fog beállani, mert a legutóbbi minisztertanácson

Fejérváryt, Kristóffy és Lányit a többi miniszterek leszavazták, azzal az indítványokkal, hogy az erőszakosság terére lépjenek.

Német vélemény a magyar válságról.

Budapest, július 27. (Saját tud. táv.) A «Berliner Tageblatt» mai számában vezércikkben ír a magyar válságról. A cikk a legmelegebb hangon szól nagy nemzeti küzdelmünkről s biztat bennünket, hogy ne adjuk fel senkinek sem alkotmányos jogainkat. Az érdekes cikkből közöljük a következő sorokat:

A magyar nemzetnek legszebb erénye az alkotmányhoz való ragaszkodás. Az alkotmányos jogokhoz való ragaszkodás a nemzeteknek mindig az életrevalóságot jelenti. Minél tovább fog tartani a magyar válság, annál jobban megfog erősödni a nemzeti jogokért küzdők tábora. A magyar nemzet vérnélküli harcra igazságos harcz s így győzelemre is fog vezetni. A magyarok küzdelmével minden szabadságát szerető népnek szimpatizálni kell

Ujabb megsemmisítések.

Budapest, július 27. (Saját tud. táv.) A darabant-kormány ma megsemmisítette Pécs városának és Veszprém vármegyének a passzív resistenciára vonatkozó hazafias határozatát,

Érdekes házasság.

Budapest, július 27. (Saját tud. táv.) *Arany* László özvegyet, *Szalai* Gizellát ma vezette oltárhoz Alsó-Alagon dr. *Vainovits* Géza hirneves író. Az esküvőn mint tanu *Gyulay* Pál főrendiházi tag és *Szalai* Péter államtitkár, a m. kir. posta és távirat elnök-igazgatója a menyasszony unokabátyja szerepeltek.

Az amerikai gyapot termelés.

Budapest, július 27. A földmívelésügyi miniszter kijelenti, hogy Holmes a statisztika-hivatal elbocsátott asszisztense július 1-én tévedésből 11.4 százalékra becsülte az 1905. évben gyapottal beültetett terület csökkenését, míg a csökkenés valósággal 14.9 százalék volt, mivel hogy a gyapottal beültetett terület 26,999,000 acre volt nem pedig mint f. é. május havában jelentették 28,120,000 acre.

Pestis Fiumében.

Budapest, július 27. (Saját tud. táv.) A Nap értesülése szerint Fiumében több pestis megbetegedés fordult elő. Egy fiú meghalt és két asszony haldoklik. A város kormányzósága minden lehető megtett a betegség tovább terjedésének a megakadályozására.

A marokkói kérdés.

Budapest, július 27. A mai diplomáciai fogadtatások során Rouvier miniszterelnök és külügyminiszter herczeg Radolin német nagykövettel, majd pedig Berte angol nagykövettel tárgyalt.

A svéd kamarából.

Budapest, július 27. A második kamara rövid vita után 122 szavazattal 80 ellenében el-

határozta, hogy a külön bizottság jelentését holnap tárgyalás alá veszi.

A német császár utazása.

Pillau, július 27. A német császár a «Hohenzollern» yachton ma reggel ideérkezett.

Elfogott trónörökös.

Budapest, július 27. (Saját tud. táv.) Konstantinápolyból jelentik: A szultán öcsését, Rezsád basa trónörökösét elfogatta és bezáratta abba a palotába, melyben V. Murád szultánt 25 évig tartotta fogva. Femi basát, a titkos rendőrség főnökét elmozdította állásából és Ázsiába száműzte.

Vilmos császár és Norvégia.

London, július 27. A Daily Mail jelentése szerint Vilmos császár a borgói császártalálkozásra állítólag azt mondta hogy szeretné, ha Hohenzollern kerülné a norvég trónra. Ez az óhajlás már men ujkéletű. A mióta Norvégia elszakadt Angliától, Német ország mindig joggal vélt Norgvégiára befolyást gyakorolhatni. Az újást jelentését feotartással kell fogadni.

A háboru.

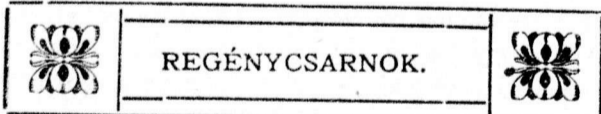
London, július 27. A harctérről jelentik, hogy a Tumen folyó mellett megkezdődött a várt ütközet. Apróbb ütközetek Fakumentől északra 21-étől naponként fordultak elő Micsenszki tábornok gyakran támadólag lépett fel. A japán hadsereg egyébként kitűnő állapotban van.

A belgrádi sztrájk.

Budapest, július 27. A sztrájkolók este elhagyták a villamosközpont bejárait. A közelben tartózkodnak és nyugodtan viselkednek. Miután egyelőre az összes sztrájkolók szolidaritást vállaltak, a központ új munkásokat fel nem vehetett. A munka teljesen szünetel. A város már harmadik éjjel sötétben van.

A temesvári svéd-gyufák.

Budapest, július 27. A minisztertanács a bolgár gyufaegyesülés svéd-gyújtó szükségletének fedezését a temesvári gyújtógyárra bízta.

REGÉNYCSARNOK.

Mikor a mama olyan gondos.

— BESZÉLY. —

JEANTÓL.

3.

— De kedves anyám, mikor . . .

— Mikor Jen . . . Jánosy olyan udvarias. Gyermekem a te korodban lévő lánykák így vannak ezzel rendesen; eleinte elfogadják az udvarias férfit, mert mulatatt később, mert szívők parancsolja.

— Mi van abban? Te is szereted az atyust.

— Ugy van gyermekem. De én azt szüleim tudtával tettem.

— Hisz én is megfogom mondani, ha . . .

— Helyesen gyermekem! A gyermeklány! gyakran félre ismerheti az udvarlót, azért vannak a szülők.

— Különös! Te pedig mindig azt mondad, hogy azzal boldog az ember, akit szeret.

— De látod gyermekem, te Jánosyval boldog nem lehetsz.

— Hisz én nem szeretem.

— Nem is azért mondom, Látod vannak nők, akik hozzá szoktak a jó élethez; szeretnek szolgát, fogatot tartani. estélyeket adni, ilyenek nem mehetnek szegény emberhez nőül.

— En mindig úgy tudtam, hogy azzal, kit szeretünk, szegények közt is boldogok vagyunk.

— Az csak regényekben fordul elő.

— Csudálatos! Ti Jozefine néniel mindig arról beszéltetek, hogy az atyus szegény volt, mégis hozzá mentél.

— Az más gyermekem! Én azzal, hogy szegényül mentem férjhez, eléggé hibáztam.

— De mind a mellett boldogok voltatok?

— Ennyi ellen vetést nem tűrhetve, felállott Prónayné s komolyan folytatta:

— Vannak az életben oly vágyak, melyeket te még nem ismeresz. — A nő, és pedig olyan, ki a felsőbb körök gyermeke, ha kilép a világba, kell, hogy állásához illően éljen. Te kényelemben nevelkedtél, mi sors várna reád, ha arról le kellene mondanod?

— Ha szeretném azon embert, nem törőd.

— Szóval gyermekem — vágott szavába Prónayné, kit lánya ellenvetései hevességre ragadtak; — én a te boldogságod előmozdítására vagyok rendelve; itt az alkalom, hogy elérhessük azt. Mint már régebben említettem, Andor 27-én megérkezik. Ő csinos, művelt és . . . és vagyonos: Tőled függ, hogy boldog légy.

— De kedves anyám te úgy bánsz velem, mintha elakarnál választani.

— A helyzet, a szülők adott szava kívánja azt, hogy Andor nevévé légy! — mondá Prónayné mindig elvakultabbá léve.

— De kegyelem anyám! — mondá fél-sírva Margit, ki anyját végtelenül szerette. — Látod már régebben felhoztad e tárgyat s ma ismét visszatértél hozzá, hogy kinozzál. Én nem tudom, de én nem szerethetem Andort . . .

— Oh gyermekem! uralkodó családok leányai is mennek férjhez szívők ellenére. —

— De mama! én nem vagyok herczenő.

— Elég gyermekem! — kiáltá fel csaknem indulatosan az előkelő nő s magára hagyta lányát.

II.

Valóban felséges egy kert.

A földet így édené varázsolni csak is a nagy uri kedvtetés képes.

Minő szép díszfák. Keleti növények; árnyas lugasok.

Hát e mesteri virág-szőnyegek, melyek összejövételénél színes sugarait löveli a szökőkút karsu bronz hatytyuja.

S mindezek között a legszebb élő virág, a bájos gyermek Margit, mennyire elbűvül a bámoló halandót. Kezében festett kantájával mint öntözi szép testvéreit, melyek mintha hálás mosolyal tekintenek becses urnójukra, annyira megifjodni, felüdülni látszanak.

Soha szebb gyermek.

Egy mosolygó rózsás arc, melyen hosszú selyem pillától a csillogó fekete szempár alig látszik s mely annak félig álmos, félig ábrándos tekintetét kölcsönöz. — A derült homlok, környezve a kertészkalap alól leomló szöke fürtöktől: a szabályos kis orr; a mosolygó piros ajkak, melyek gyakran a legszebb fogsort engedik láttatni; az alabástrom nyakacska, melynek fehérségét a környező piros szalag csak emeli; főleg pedig az az átlátszó bibor pir, mely oly halaványan vonul át az arczon, meglepő széppé teszik e gyermeket.

Karsu termetén az egyszerű kerti öltöny menyinyit enged sejtetni a test bájaiból.

Az a két piczike keztyüs kacsó; a rövid ruha alól kikandikáló formás lábak, melyek tarka harisnyájuk s piros csokros topánjaikkal oly keccsessé teszik e gyermeket, irigységre ragadnák az első balerinát

Ez a kedves lány, ez a virágok virága lesz Andor nevévé. — Oh boldog Andor! mily gyönyör váraakozik itt reád, mily fészlő rózsabimbó, mely hogy kinyíljék, s egész pompájában neked szolgáljon díszül, vagy hogy nyitás előtt elhervadjon, egyedül tölled függ. — E gyermek lány szívét oly nagy világi férfinak, mint te, könnyű lesz megnyerni.

(Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Borkiállítás a Tátrában.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete f. é. augusztus 19. 23. Tátra-Lomniczon borkiállítást rendez. Célja ezen kiállításnak az, hogy Magyarország legnagyobb idegentorgalommal bíró helyén: a Tátrában mutassa be legkitünőbb pinczegazdaságaink termékeit. Sikertől is e czélből több mint ötven szőlőtermelőt megnyerni, hogy azok közel 200 legkiválóbb fehér és vörös. pecsenye- és csemegeborait beküldjék és a kiállításon megforduló közönségnek bemutassák. Minden elfogultság nélkül jelezhető, hogy ezek a borok méltóan fogják a magyar borászatot képviselni és bizonyítékot szolgáltatnak arra nézve, hogy bortermeletünk ma ismét joggal kiváló helyet követel maga számára a világversenyben. Egyedül az a körülmény, hogy az összes bormintáknak több mint egynegyedrészét a Tokaj Hegyaljáról került ki, biztosítja ezen borkiállításnak látogatottságát és borminták kelendőségét. A M. Sz. O. E.-nek szándékában van a kiállítást augusztus 19-én szüreti ünnepélylyel megnyitni, az egész kiállítás alatt pedig korai csemegezőlőt is árusítani. Tekintettel arra, hogy a Tátra augusztusban amugy is úgy bel, mint külföldiek részéről nagy látogatottságnak örvend, sziveskedjenek birtokosaink közül azok, akik ezen kiállítás alkalmából Tátra-Lomniczon jelen lenni akarnak, ezen szándékukat legkésőbb augusztus 12-ig vagy a jelzett üdülőhely igazgatóságával, vagy a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének igazgatóságával (Budapest, Üllői-ut 25.) tudatni, hogy az kellő időben laká ról gondoskodhasson.

A talaj előkészítése tarlóba vetett takarmánynövények alá.

Az időjárás viszontagságai következtében igen sokszor a gazda kényszerhelyzetbe jut a takarmányt illetőleg. De nemcsak az időjárás, hanem gyakran más külső, a gazdától távol eső tényezők és azzal fenyegetik a gazdát, hogy az elvetett takarmány nem lesz elegendő. Ilyen viszonyok között arról kell gondoskodni, hogy a takarmány-hiány elő ne álljon.

Ezt bizonyos mértékben elérhetjük, ha az időközi takarmányok termelését beleillesztjük gazdálkodásunk rendszerébe.

A szükséges takarmány mennyiségét bizonyos mértékben biztosíthatjuk kedvező időjárás esetén a tarlóba vetett takarmánynövények termelésével. A tarlóba vetett takarmánynövények sikerülte függ az időjárástól és függ a talaj előkészítésétől is.

A talaj előkészítése azonban függ az időjárástól. Ha a tarló szabadulásakor száraz időjárás uralkodik, akkor a tarlót alászántjuk sekélyen és az eső beálltakor közép mélyen alászántjuk.

Ezután végezzük a vetést, mely után hengerezünk. Ha az időjárás kedvező, akkor a tarlót közép mélyen leszántjuk, majd megfoglaljuk és ezután a magot azonnal alá is vetjük.

A vetést ez esetben is hengerezés követi. Sok esetben a hengerezés a vetés előtt is nagyon kívánatos, a mit a talaj állapota határoz meg.

Helyén való lesz a talaj kiszáradásának

megakadályozása szempontjából a kereszteteket sűrűn összerakni és a keresztközöket azonnal felszántani. A műtrágyák alkalmazásával a vetés fejlődése előmozdítható. A talaj előkészítése a különböző takarmány növények tarlóvetésénél egyforma. Ha műtrágyát alkalmazunk a tarlóvetemények alá, azt a tarló elszántása alkalmával szórjuk el.

A műtrágyák közül a könnyen és a gyorsanhatók jönnek figyelembe legelső sorban.

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, jul. 27.	
Buza okt. — — — —	11.26
Rozs okt.-re — — — —	12.96
Tengeri julius 1906. — — — —	16.14

Zab apr.-ra — — — —	15.24
Repce aug.-ra — — — —	24.40

Értéktőzsde.

Budapest, jul. 27.

Oszrákhitelrészvény — — — —	512.94
Magyar hitelrészvény — — — —	806.50
Leszámloló bank — — — —	464.50
Rimamurányi — — — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény — — — —	649.—
Közuti vasut — — — —	569.50
Városi villam s vasut — — — —	2450.—

Hivatalos árfoly amok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1905 jul. 27-én

Magyar aranyjárdék 4% — — — —	116.20
Magyar koronajárdék 4% — — — —	96.80
Magyar koronajárdék 3 1/4% — — — —	87.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% — — — —	69.40

Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény — — — —	97.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön — — — —	218.—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön — — — —	166.—
Osztrák járadék papirban — — — —	100.25
Osztrák járadék ezüstben — — — —	100.65
Osztrák járadék aranyban — — — —	119.—
Osztrák korona járadék — — — —	100.15
1860. oszt. államsorsjegyek — — — —	157.—
Osztrák-magyar bankrészvény — — — —	16.35
Magyar hitelbank részvény — — — —	781.50
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — — —	6.62
Osztrák-magyar államvasuti részvény — — — —	667.35
20 frankos aranz (Napolendor) — — — —	19.03
Német birodalmi márka — — — —	117.30
London vista — — — —	240.15
Páris vista — — — —	95.50
20 márkás arany — — — —	23.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Üzletnagyobbitás miatt

az összes raktáron levő divatkelmék, francia delain és batisztok, zefirek, kartonok női és férfi fehérneműek, diszek és bélésárúk stb. az eddigi igazán olcsó árainnál még **olcsóbban** árusítom el. Már 20 kor. vásárlásnál még árengedmények.

Klein Menyhért

Szt.-László-tér Holdas-templom mellett.

Kinek főelve, hogy áru a divatnak minden tekintetben, de első sorban a célszerűségnek feleljen meg.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVYOMDA

Nagvárad, Apáczá-utca 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok

stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Uj sirkeritési osztály!

Grünwald Jenő

épület- és műlakatos

Nagyvárad, Uri-utca 39. (Saját ház.)

Telefon szám 434

Vízvezetékek és csatornák.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint 12 év óta fennálló elsőrendű épület- és műlakatos-műhelyemben egy külön osztályt létesítettem

kizárólag sirkerítések

készítésére, melyben eredeti minták, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelükig készenlétben vannak, továbbá vagy 2000-féle mintarajz áll a n. é. közönség rendelkezésére, melyből tetszés szerint választhat.

Az árak tekintetében pedig a legolcsóbb vagyok.

Költségvetéseket ingyen készítek.

A n. é. közönség eddigi bizalmát megköszönve, kérem ez új vállalatomban is szíves pártfogását, vagyok

1185. kiváló tisztelettel

Grünwald Jenő,
épület- és műlakatos.

Uj rendszerű asztalaku takaréktűzhelyek.

Mindenemű lakatos munkák és javítások

Csak 3 napig.

Circus Sidoli Cäsar.

200 személy. 123 ló.

A Nagypiacz-téren.

Ma pénteken, július 28-án este 8 órakor.

nagy sport-estély.

Jutalomjátéka az itt annyira kedvelt iskolavagló és idomító

PELETTI KÁROLY urnak 4-szeres fellépte a legkedveltebb idomításaival.

A **TÜZÉR LOVAK** Petoletti Károly ur legújabb idomítási rendszere.

Az **OKOS HANSI** tekete mén szabadon elővezetve Petoletti Károly ur által 8 **ZENÉS MEN** Petoletti Károly ur legújabb idomítása.

Naponta nagy tetszésnek örvend

A fehér lovas.

La chevalier blanc.

Uj! Itt másodszor **Uj!**

M O T H O - P H O S O

Gép? Ember? Baba?

A huszadik század legújabb ujdonsága.

«**TARANTELLA**» Balletdivertissement.

GRAND CHARIVARI 12 bohóc és 4 dummer August által.

— A műsor 18 számot tartalmaz. —

Holnap, szombaton, július hó 29-én
este 8 órakor,

2 nagy előadás.

Délután 4 órakor felnőttek és gyermekek félárú fizetnek.

Pályoly ülés 1 kor. 75 fill. — Zártszék (számolt) 1 kor. 25 fill. — I. hely 80 fill. II. hely 60 fill. — Karzat 20 fill. — A délutáni előadás műsora ép oly gazdag és érdekes, mint az esti előadásé. A műsor 18 számot tartalmaz.

Este 8 órakor rendes helyárakkal.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3/4 watt fogyasztással egyertyánként, melyek legolcsóbb árú kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), színes fényképész lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kart-ll áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1/5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett.

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

A

„Nagyvárad Hitelbank“

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses

jelzálogkölcsonöket

nyujt,

amelyeket a legrövidebbidő alatt folyósít. Kölcsonkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölcsonöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskére és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett **5°-os** kamatot összeg után **5°-os** fizet

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad. **Az igazgatóság.**

Eladó ház.

A város legeszségesebb levegővel biró részén egy még 10 évig adómentes ház, mely áll 3 szoba, 2 konyha, pincze és hozzá való mellékhelyiségekből, szabad kézből eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal.

1254.

HIRDETMÉNY.

A »**Biharmegyei takarékpénztár**» 1905. január hó 18-án tartott rendes közgyűlésének határoza értelmében a takarékpénztár jelenleg forgalomban levő 200 korona névértékű részvényei bevonatnak és **mai naptól kezdve**

600 kor. névértékű részvényekre

kicseréltnek; és pedig: minden 3 régi részvény, illetőleg 2 régi részvény és 1 új részvényre vonatkozó teljesen befizetett ideiglenes elismervény, végül 6 átvételi jog gyakorlatát tanúsító igazolvány ellenében **1 db. új 600 korona névértékű részvény adatik ki.** Nagyvárad 1905. június hó 5-én.

Biharmegyei Takarékpénztár
igazgatósága.